

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Sect. III. Profanis, & sacris historiis, noster in vitam reditus affirmatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

quid est in hac machinâ, æternum nihil. Mors it per omnes, & vivere non vult, uti rectè Seneca, qui non vult mori. Sed post mortem denuo vita erit, & vera vita. Dies erit, cum tellus parturiet, quotquot fovit intra fecera tantâ sæculorum ambage. Animabuntur ossa divino flamine, & umbræ prodibunt è tumulis. Nihil esse post mortem, vociferatur senex ille de horto. Sed ad hanc abeat hæ voces, è quâ prolata, vel ad orcum potiùs, in quo natæ. Melius aliorum Philosophorum scholæ, quæ animos in sua domicilia redituros adstruxerunt. Donandus veniã præ aliis Pythagoras, qui non interire, sed transire animum de corpore in corpus voluit vagâ quadam peregrinatione. Sed decantatum hoc satis & etiam explosum. Certè plerique olim sapientes, in ceteris cæci, hoc tamen viderunt, cum corpore non extingui animas. Præclarissimè hac de re Annaeus philosophus dissertans, *Mors, inquit, nullum habet incommodum. Quod si tanta cupiditas longioris ævi te tenet, cogita nihil eorum, quæ ab oculis abeunt, & in rerum naturam, ex quâ prodierunt, ac mox processera sunt, recordantur, consumunt. Desunt ista, non pereunt. Et mors quam pertimescimus ac recusamus, interimit vitam, non eripit. Veniet iterum, qui nos in lucem reponat, dies. Æquo animo debet redituros exire. Observa orbem rerum in se remanentium: videbis in hoc mundo nihil extingui, sed vicibus descendere ac resurgere. Æstas abit, sed alter annus illam adducit: hiems cecidit, resurgit illam sui mensis: solem nox obruit, sed ipsam statim dies abigit. Stellarum iste decursus, quidquid præterierit, repetit. Tangit & Lucretius hoc dogma lib. 3.*

Nec si materiam nostram collegerit etas

Post obitum, rursumque redegerit, ut sita nunc est,

Atque iterum nobis fuerint data lumina vita.

Sed nihil roboris ab illis ad meam causam postulo. Alia mihi firmamina & solidiora.

S. II. Mortuos in vitam redituros, variis argumentis docet Natura.

A Nastasin Deus prius operibus docuit, quam litteris; ante viribus ostendit, quam verbis. Naturam præmisit, missurus naturæ interpretes. Quid diei noctisque ortus & obitus clamant, quam animi in corpus reditum, cui tot sectarum hydræ obfibilant. Considera mihi, quisquis Sadduceam luem oles, quotidiana naturæ miracula. Quot diebus dies moritur, & tenebris sepelitur. Funestatur orbis honor, & atro sformate cuncta vestiuntur. Sordent, silent, stupent omnia; ubique iustitium est, ubique rerum alta quies. Sic amissa lux lugetur: & tamen rursus cum suo cultu, cum sua dote, cum sole suo eadem & integra dies orbi universo reviviscit; mortem suam, noctem internecat: tumulum suum tenebras distubat, hæres sibimet existit, donec & nocturnus sol, luna, os suum cælo exerant, & accendantur denuo nocturnæ cæli facultæ, quas mundi oculus matutinâ luce obruerat. Quid menstrua senescentis lunæ dispendia tam constanter tot annis reparata, quid docent aliud quam exulum animorum in suas domos regressum?

De cælo terra disciplinam accipit, & discit arbores post folia vestire, floribus colorem & odorem reddere, herbis viridem vitam restituere, exhibere eadem quæ mortua sunt semina, nec prius exhibere quam mortua. Mira ratio. Ut reddat tellus, eripit; perdit, ut custodiat; ut integret, vitiat; enecat, ut in vitam revocet. Omnia in statum redeunt, cum abscesserint; omnia incipiunt, cum deserint; & ideo finiuntur, ut fiant. Totus hic igitur revolvibilis rerum ordo, quam perdocet manifestè, omne hominum genus post longum illum & ferreum somnum huic luci, & quidem meliori, restituendum. Quod si necdum docenti te naturæ accedis, vestigia mea sequere, ad agros te manu duco. En tibi; unum dumtaxat granum seritur sine folliculi veste, sine funda-

A mento spicæ, sine munimento arista, sine culmi superbiâ. Ita, inquam, seritur, & satum etiam moritur, sed morte tam fecundâ, ut post certas anni vices resurgat, cultu munitionum, numero auctum, ordine structum, compagine ædificatum. Et adeo in hac morte sterile fenus non est; ut (sic me docent Indicæ historiæ) duo millia granorum fuerint numerata ex unicâ arista. Et adhuc ambigis ossa nostra & cineres in vitam post mortem asserendos? An & aër mihi serendus, & montium juga, ut futuram avastur illic ostendam? Non recuso. Neque invia rupes, neque aspera cautium malignitas auspicata comprimet vestigia. Tu modò præeuntem sequere. Intuere homo nullius fidei, orientis aitem, qui redivivus suo è funere nascitur. Quippe senio jam tardus in flammis finire parat, ut vitam, quam vivus retinere non potest, recipiat mortuus. Odorum cõmporat fomitem, è quo tenuem acervum molitur, qui nidus sit & tumulus, bustum & domicilium, in quod à sole flammam devocat alarum concussu. Mox Sabæis ramis illaplus ignis plumas populatur, & avem post vitium consumit. Protinus è cinerum mafsâ vermis, inde ovum, hinc alter aut idem Phœnix prodit, sine suo expers finis, sibimet parens & soboles, spei nostræ verum specimen, & ingens argumentum animæ. Id denuo post putredinem humani cineris. Ergo nos interibimus, nec redibimus in vitam, Arabiæ volucres immortales vivunt? Multis passeribus antistamus, si non & phœnicibus, nihil magnum: colubri stringunt exuvias, & novam sibi juventutem concinnant, homo id nequeat?

S. III. Profanis & sacris historiis noster in vitam reditus affirmatur.

Sed num hic limus, inquis, & hoc cœnum, corpus hominis æstimandum tanti, ut solum reparetur? Certè tanti. Nèq; oberit illi origo sua è terrâ, quia opus est summi artificis. Phidiæ manus Jovem Olympium figurat ex ebore, & adoratur. Nec jam bestia dens, sed Deus creditur; non quia elephantus, sed quia tantus Phidias. Et Numen corporis vilitatem nequeat ad sublimiorem dignitatem attollere: An hoc supererit, ut honestius homo Deum finxerit, quam hominem Deus? Caro limus fuit, aliud erit. Aut, an nos Deo diligetiores, qui rubri littoris candens granum auro cingimus, ferro gemmeas vaginas cum Dario inducimus: Et Numen spiritus sui auram, cum Tertulliano loquor, orisque sui operam commiserit vilissimo capulo in terram mutando, nec redeunte animâ honorando? Certè rescicere poterit, qui fecit. Neque animus sine suo hospite, neque hic sine suo inquilino iudici sistetur. Simul deliquerunt, simul luent. Ambo laborarunt, & ambo præmium ferent. In ærumnis socii, an in gaudiis separentur?

Sed quid illud corpus quod omnia pœnarum ingenia expertum; in quo plura tormenta visa quam membra; quod ferarum rictibus discerptum, freti fluctibus absorptum, flammæ viribus consumptum; an cedes sic disturbatæ denuo inædificari poterunt? Ne trepida, mi homo, & Tertullianum audi. Reddent, inquit, carnem & ignes, & undæ, & ferarum alvi, & iphus temporis immensa gula, quidquid omni ævo hausit, revomet. Prodebunt ergo manes tubâ vocati, suisque artibus vestientur. Docet hoc cælum, docet aër, docent hoc terræ germina. An forsân terræ moles obstabit evocatis è terrâ? Deliria sunt hæc, quæ ad crudelitatem C. Cælaris referenda. Hic moriturus scindi vestimenta, & in os farciri pannos imperavit, quasi exituræ animæ locum negaturus. Cajus mihi es, quisquis evigilantes ad illam tubam mortales terræ pondere detinendos metuis. Sed ut discas Numinis potentiam, sequere, & mecum in terræ viscera pedem penetra, sepulchreta rimabimur. Sed prætereo hic Aviolum Consularem, & L. Lamiam

Plinius l. 7. natur. hist. c. 52. initio, ubi peritatis recensio. Valer. Max. lib. 1. cap. 8. Celsus l. 2. cap. 6. Resurrectio probatur è factis historiis.

Prætorium virum, quos in rogo revivisse, & cum sub-
 veniri non posset, prævalente flammâ vivos crematos
 asserit Plinius. Tæceo Hermetim Clazomenii vagum
 relicto corpore animum. Sileo Corfidium, qui funeris
 sui locatorem extulisse fertur. Neque huc arcesso Ga-
 bienum, qui Siculo bello, ab inferis, uti vult Plinius, re-
 meavit. Abeo à fabulis, & te marcentis spei hominem
 duco ad vera prodigia. Primum oculum mitte in Sare-
 ptanæ viduæ filium, quæ, uti sentit D. Hieronymus, non
 alius fuit quàm Jonas vates, cui ab Eliâ vitale lumen
 restitutum. Non commemoro Sunamitidis puerum
 ab alio vate secundâ vitâ donatum. Lazari tumulum
 quis nescit? è quo ille redivivus ad Servatoris vocem
 surrexit. Transeo ceteros à Christo & sacro Christi
 Collegio ab umbris ad vivos translatos. Constantinus
 quidam cum Hebræam perfidiam ejurasset, puellæ à se
 exanimatæ, crucis signo animam in cadaver insinua-
 vit. D. Severinus, teste Eugippio, Silvinum Sacerdo-
 tem vitâ sursum in vitam restituit, sed priusquam ex-
 urnâ prodiret Silvinus, quæsit Præsul, num vitam
 mortalem denuò luberet vivere, cui ille, Per Numen,
 inquit, te rogo, ne mihi patriam morare. Sopiri placet
 iterum & illic vivere, ubi nulla mors est. Et cum divum
 haberet non dubitantem, quævit exanimis. Maclovius
 Antistes, auctoribus Vincentio & Sigeberto, cum in
 Insulis Fortunatis gigantæ molis sepulchrum cerneret,
 ingens Mausoleum fidenti voce concussit, & cadaveri,
 surgeret, edixit. Paruit illud, & procerâ mole è tumulo
 sese levavit. Multa hic gigas Maclovio super alterius
 vitæ statu enumeravit, post dies demum quinos denos
 ad umbras remigravit. Notum ex orbis Antistite Gre-
 gorio, à Fortunato Marcellum, ab Agnete Præfeci filium,
 patrem familias à Severo mortuis exemptum. De
 Terjano & Falconillâ nihil attingo.

§. IV. Geminis singularibus exemplis dicta firmantur.

Vide Mat-
 theum Ra-
 derum p. 1.
 Vividarii
 Sanctorum,
 mihi p. 184.
 Exemplo
 resurrectio
 probatur
 ex Menæis
 Græcorum
 petito.

AVo Heraci miles Carthaginensis, uti ex Menæis
 facinus extinctus, ab ephebis duobus ad cælum du-
 ctus, sed non perductus. Moram iniecerunt in viâ ca-
 codæmonum diversa telonia, in omnibus vectigal ex-
 actum. Hic pro invidia, ille pro avaritiâ, pro superbiâ iste
 sibi satisfieri voluit. Satisfactum. Ventum ad cæli fores,
 ubi spurcum agmen in Veneris telonio excubias egit,
 & ob impuras noxas vectigal exegit, cumque non esset
 quo fieret satis, recesserunt florentes illi juvenes ab ani-
 mo, quem in subterraneum ergastulum venera pha-
 lanx deturbavit. Dum plangit illic captivus, dum gemit,
 dolètque commissum scelus, adfuit iterum caelestes
 genii; educunt tandem specu illo diu precantem ani-
 mum, & ad conditorium deducunt, junguntque cor-
 pori. Atque dum in æde sacrâ canitur, cadaver postlimi-
 nio animatum ex imo tumulo, Miseremini, exclamat, &
 solvite. Accurritur ad vocem, repidatur, panditur ta-
 men sepulchrum, sepultus solvitur, & ad Thalassium
 Præulem adducitur; cui omnem rei gestæ seriem expo-
 nit, dies quadraginta impassus templa obit, corpore pa-
 vimentum verrit, perpetuos imbres ex oculis pluit, &
 has voces, Væ peccantibus, & non dolentibus! irrequie-
 rus iterat, & sic secundâ morte defungitur. Nota, inquit,
 historia. Pro me facis, qui sic contra me. Notam cense-
 bam & ego, ideo recensebam. Ignotis fabulis hic locum
 non esse probè sciebam. Innumera alia in hanc rem sese
 offerunt: Dimitto, satis ista evincunt, Agmen mihi clau-
 det locuples testis Cyrillus. Narrat is de Andréâ purpu-
 rato Patre, qui Romæ multis lectulo circumfusis fato
 concessit. Cadaver jam pollinctum, unguine odoro jam
 delibutum, jam busto paratum effertur, & sacram eadem
 inferitur. Exequias veniunt plurimi. Adest Romanus
 Præsul, adfunt sacri, politici omnis ordo, sexus omnis;

Aliud
 exemplum
 ex Cyrillo.

Aardent mortuales cerei, voces inclinatæ lugubre car-
 men plorant mortuo. Subitò attonitis cunctis, mortuus
 altius ingemiscere, adstantes circumspicere, abrupto
 velut somno residere, feretò sese erigere, tandem
 etiam surgere. Affirmavit is postmodum Romano Pon-
 tifici, animum ad D. Hieronymi preces in corpus re-
 missum, quò rectius contractas fordes elueret redin-
 tegrato luctu. Neque verò hic mihi quis animam in
 corporis latibulis delitescentem denuò per membra se-
 se diffudisse opponat. Nullus hic effugio locus. Neque
 hunc, quem dixi, mortuum Asclepiades aliquis vespil-
 lonum manibus extorsit, & medicamentis quibusdam
 spiritum latentem provocavit. Verè defunctum asse-
 runt non unus scriptor. Et quid adhuc in causâ tam cla-
 râ trepidamus? Anastasis erit omnium mortalium: ex-
 pergesiemus olim è longo sopore. De tempore nec tan-
 quidem: nemini illud notum, quia nemo Fati tabel-
 las legit. Certum nihilominus, rediviva ossa latibulis
 suis exciendi ad tubæ clangorem. Monstratum hoc no-
 bis in nostro capite. Rediit illud ad amissum vitæ mu-
 nus, & suismet viribus jam in mortis familiâ numera-
 tum sese morti eripuit. Caput sequentur membra, &
 decretorio illo die patebunt cum vilibus tumbis ma-
 solea. Prohibet universum hominum genus, sistendam
 judicij.

Dicta omnia luculentissimè confirmans Paulus, s. 1. Cor. 15. Christus, inquit, non resurrexit, inanis est ergo prædicatio nostra, inanis est & fides vestra. Nam si mortui non resurgunt, neque Christus resurrexit. Quod si Christus non resurrexit, vana est fides vestra, adhuc estis in peccatis vestris. Ergo & qui dormierunt in Christo, perierunt. Si in hac vitâ tantum in Christo sperantes sumus, miserabiliores sumus omnibus hominibus.

Nunc autem Christus resurrexit à mortuis, primitiâ dormientium, quoniam quidem per hominem mors, & per hominem resurrectio mortuorum. Et sicut in Adam omnes moriuntur, ita & in Christo omnes vivificabuntur. Alioquin quid facient, qui baptizantur pro mortuis, si omnino mortui non resurgunt? Ut quid & baptizantur pro illis? ut quid & nos periclitamur omni horâ? Quid mihi prodest, si mortui non resurgunt? Manducemus & bibamus, cras enim moriemur. Ecce mysterium vobis dico: Omnes quidem resurgemus, sed non omnes immutabimur. Itaque fratres mei dilectissimi, stabiles estote & immobiles; abundantes in opere Domini semper, scientes, quòd labor vester non est inanis in Domino.

Seu, que verior videtur interpretatio: Cur omnes fideles vitam primam suscipiunt, ad restandam spem resurrectionis, ut ipsi scilicet homines, si mortui non resurgunt? Nam, uti Tertullianus loquitur, dum Sacramentum Baptismi impenditur corpori, corpus consecratur immortalitati.

† 1. ad Corinth. cap. 15. vers. 32. & 51. & 58.

§. V. Revocationem mortuorum ad vitam à plurimis non credi.

Sed quid, objiciat quis, contra larvas disputas? hæc nobis à verâ fide certa; neque ullus est, qui te audiat, & non prius hæc talia quàm audiat, credat. Audio & ego. Et quæso liceat vel in summâ Christi resurgentis gloriâ ingemiscere, & quod sentio, liberè profari. Post mortem in vitam reditum, verbis fatentur omnes, factis negant innumeris. Neque fieri potest, sic vivere, ut passim vivitur, & vitam aliam sperare. Ab iis hoc disce, qui de secundâ vitâ certi, primam illam amittere prolevi habuerunt, corpus quod sciverunt in focum abjiciendum, busoni viperæque in rixam objiendum, cessante non suo tegendum vilis illi texerunt, paverunt parcius; & cum opus, omnem sanguinem per stiticia emiserunt, cum fenore recepturi. Spes hujus tam illis indubia fuit, ut nihil non tolerare sint ausi. Laminas, bestias, tædas, rogos, rotas, cruces perpessi (recentia memoro) lento farmentoribus ambitu tostati, vivi terrâ obruti